

jaslu wasla fostna biex jisimghu minn fomm il-Maltin il-kelma maltija, u bil-għerf tagħhom u bit-tigrib tagħhom ihegġuna nissoktaw nimxu b'qalb kbira ma' dik it-triq li fuqha ntfajna għaxar snin ilu, b'xewqa u tama sħiħa li ix-xogħol tagħna jkun ta' rfid għal-Lsien Malti u ta' ġid għal hutna l-Maltin.

KEMM HU KBIR IL-AMAR T'ALLA!

Nahla għażiża tgħidlix haġa?
Kif tgħallimt tagħmel ix-xehda,
Kif tgħallimt mill-ward tlaqqatha,
Kif taħdimha taf u tqiegħda

Grieżel grieżel biex ġo fihom
Fuq saqajk l-għasel iġġorr?
Għid, min għallmek tarda l-ħelu
Li mill-ward twarrab il-morr?!

Xtaqtek tgħidli fejn mort skola,
Kif tgħallimt, maż-żernieq kmieni
Haġa m'ohra b'għaqal tlaqqa',
Kif issawwar lewn sewdieni,

Il-qatran? u li b'dan tkaħħal
Lè-čacčisi ta' kamartek
Biex fil-kwiet annuna taħdmu
Ommok ħutek inti u martek!

Għidli nahla u għidli s-sewwa
L-ommok min għallimha r-rżina
Kif taf taħkem kollha l-ġlajka
Bil-kmand tagħha ta' Regina.

U għalfejn nistaqsik nokqgħod!
Lejn is-Sema 'l qalbi ntalla'
U mistagħġeb nistqarr ngħid:—
Kemm hu kbir il-amar t'Alla!.

R. M. B.

SIGAR U ISMIJET TA' XI RHULA.

Milux ġie jżurni ħabib li għadu kif ġie minn barra, konna mmorru flimkien l-iskola fi żmien il-prefett Dun Mikiel Seykell u r-rettur Saver Schembri, ara kemm ilu! Feraħ bija mhux ffit u tkellimna fuq mitt haġa, fuq dak li għadda minn għalina, fuq fejn dawn il-gzejjer marru 'l quddiem u fuq fejn baqgħu lura. Laqtitu wisq, lil ħabibi, dik li f'dawn is-snin kollha ħadd ma ġietu f'moħħu jzejjen daww ir-rhula li isimhom ġej minn isem ta' xi sigra b'kotra ta' sigar li tfakkar lil kulħadd għaliex ir-raħal ħa l-isem. Nieħdu Hal-Luqa, issokta jgħid sieħbi, il-Luq, kien iġħidilna l-professur Gavinu Gulia, hu l-*pioppo* bit-taljan-*poplar tree*, bl-Ingliż. Dawn is-sigar sbieħ, naħseb li kienu jikbru u jħaddru fuq daww il-għoljiet minn ewl id-dinja. Ma kienx jixraq li sigar tal-Luq jitravmu f'misraħ u f'xi toroq ta' dak ir-raħal? Sieħbi mar San Ġiljan u, fil-misraħ ta' l-ewwel ramla msejġha *Tal-Balluta*, ma lemaħx balluta waħda biex turi mnejn ġej l-isem tar-ramla. Il-balluta hi l-*oak tree* bl-Ingliż, *quercia*, bit-taljan, sigra li tikber tajjeb għandna, kif naraw fid-daħla tal-Pwales u fid-daħla tal-wied ta' Birkirkara meta nħallu l-Imsida. Naħseb li kieku ġietu f'moħħu, il-Markiż Scicluna, kien izejjen il-misraħ fejn hemm il-għajn bil-ballut. Aħjar hekk inkella jikteb l-isem fuq dak il-ġmiel ta' bini li talla' quddiem ir-ramla.

Għandna *San Ġwann tal-Għargħar* bejn tas-Sliema u Birkirkara. Sigra tal-għargħar (*giunipero, juniper tree*) kienet tixraq ħdejn il-Knisja mill-anqas. U Hal-Għargħur, li x'izjed ġej minn għargħar ukoll jixraq, naħseb, ffit sigar tal-għargħar għal ġieħ ismu.

U ż-żebbuġ fejn hu? Dik is-sigra li tagħti dik il-frotta bnina u meħtieġa li, magħsura, terħi ż-żejt li bih iġħix il-poplu tagħna! Il-għala ma jixxettlux sigar sbieħ taż-żebbuġ fil-misraħ tal-Knisja taż-Żejtun, ta' Haż-Żebbuġ, taż-Żebbuġ ta' Għawdex ta' Burżebbuġa? Sigra sabiħa mita tkun miż muma tajjeb u magħżula, is-sigra taż-żebbuġ, sieħbi jixtieq jara dawn is-sigar fejn isimhom isejħilhom. Għandna min jieħu ħsieb ta' dan u jekk il-Gvern ittarrafli xi haġa, b'nefqa żgħira, kollox isejħ.

U xi żabbara (*Alae vulgaris*) fejn tidher sewwa f'Haż-Żabbar m'hux ta' min jaraha?